

5. Коротков А.М. Компьютерное образование с позиций системно-деятельностного подхода // Педагогика. – 2004. – №2. – С.3-10.
6. Овакимян Ю.О., Чистов В.В. Об интерактивных электронных пособиях // Наука и школа. – 2004. – №2. – С.37-41.
7. Петухова Л.Є. Інформатичні компетентності майбутнього вчителя початкових класів (В моделі трисуб'єктної дидактики): Навчально-методичний посібник. –Херсон: Херсонський державний університет, 2010. – 524с. – С. 117.

Архипова И.С.

**ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ К РАБОТЕ
В УСЛОВИЯХ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАТИВНОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ СРЕДЫ**

В статье автор рассматривает формы, средства и методы обучения студентов в условиях информационно-коммуникативной среды, а также подготовку будущего преподавателя начального обучения к работе с учебно-методическим обеспечением, используя информационно-коммуникативные технологии.

Ключевые слова: информационно-коммуникативные технологии, учебно-методическое обеспечение, будущие преподаватели начального обучения, информационно-коммуникативная педагогическая среда.

Arkhipova I.S.

**THE TRAINING OF FUTURE PRIMARY EDUCATION TEACHERS FOR THE WORK
OF INFORMATION AND COMMUNICATION PEDAGOGICAL ENVIRONMENT**

In article deals with the forms, means and methods of students, education in the information and communication pedagogical environment conditions as well as the training of primary education future teachers in the work with the educational and methodical providing using information and communication technologies.

Key words: information and communication technologies, educational and methodical providing, future primary education teachers, information and communication pedagogical environment.

УДК 378.011.3–057.21:62

Бурдун В.В.

**ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ У ПІДГОТОВЦІ
СУЧАСНИХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ**

Статтю присвячено аналізу особливостей застосовування навчального проектування у навчальному процесі підготовки інженерів-педагогів, розгляду етапів організації навчального проектування.

Ключові слова: технологія навчального проектування, етапи проектування.

Актуальність та постановка проблеми у загальному вигляді. Інноваційні процеси в сучасній освіті пов'язані з пошуками шляхів трансформації традиційного навчання в продуктивне, засноване на організації активної творчої, дослідницької діяльності учнів по створенню конкретного продукту, результату, що має безпосереднє практичне значення для виробництва і для життя оточуючих людей.

Продуктивне навчання бачить своєю метою підготовку фахівця як суб'єкта соціально-історичного і культуротворювального процесу, що вміє не просто вписатися в навколишній світ, але й активно діяти в ньому, що здобуває в процесі навчання досвід вирішення різних соціальних і виробничих проблем. Специфіка продуктивного навчання полягає у зміні самої логіки навчального процесу. Традиційний процес навчання побудований на основі руху

пізнання студента від теорії – до практики. Продуктивне навчання будується відповідно за іншою логікою пізнання: від практики – до вчення.

Найбільш ефективною технологією, що забезпечує продуктивне навчання учнів, є технологія навчального проектування, в основі якої лежать ідеї Дж. Дьюї про необхідність подолання суперечності між особистістю та суспільством – між тим, що учень хоче робити, і тим, що його змушують робити – за допомогою “навчання через діяльність”. Характерними для розробленої Дж. Дьюї концепції прагматичного навчання є методи, що забезпечують власні відкриття учнів, орієнтовані на наукове дослідження як зразок для побудови стратегії навчання.

Ідеї Дж. Дьюї відбилися в розробленому його учнем, У. Кілпатриком, методі проектів, тобто в організації навчання у процесі активної пошукової діяльності, спрямованої на вирішення конкретної практичної проблеми (соціальної, побутової, виробничої).

Основним мотивом проектної діяльності для майбутніх інженерів-педагогів стає не стільки сам процес пізнання, скільки прагнення вирішити конкретну проблему, розробити необхідні рекомендації, які будуть використані на практиці. При цьому цінність проекту визначається його освітнім, розвиваючим і виховним потенціалом: можливістю включити студентів в найрізноманітніші види діяльності, що забезпечують не тільки розширення їх кругозору, життєвого досвіду, професійної майстерності а й оволодіння різними способами творчої, дослідницької діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сучасних досліджень і публікацій з проблем застосування проектування у навчальному процесі підготовки фахівців дозволяє виділити такі напрямки у їх підготовці: необхідність фундаментальності підготовки фахівців (В. Сидоренко) [1]; підготовка майбутніх вчителів трудового навчання до проектної діяльності (О. Коберник) [2]; підготовка майбутніх вчителів трудового навчання до формування творчої учнівської особистості (І. Волощук, В. Геращенко) [3; 4]; підготовка вчителів трудового навчання до інноваційної педагогічної діяльності (Т. Демиденко) [5]. Однак невирішеною є проблема чіткої організації проектної діяльності, вибору проблеми для проектування, постановки завдання.

Формулювання цілей статті. Розгляду аспектів застосування навчального проектування у навчальному процесі підготовки інженерів-педагогів і буде присвячена стаття.

Виклад основного матеріалу. У вищій школі навчальне проектування знайшло своє відображення, в основному, в процесі виконання курсових і дипломних робіт. Однак, курсове та дипломне проектування найчастіше також не реалізує закладених у технології проектування можливостей, так як розробка студентами дослідницьких проектів спрямована не стільки на вирішення конкретної, необхідної для виробництва проблеми, скільки на оволодіння студентами вміннями і навичками дослідницької діяльності, комплексного застосування отриманих знань. Це пов'язано з вибором тем, які не завжди мають достатню практичну цінність і новизну, і орієнтуючих студентів на відкриття того, що вже давно відкрито. Крім того, дані, які використовують у розрахунках, застарілі і не відповідають сьогоденню. Причиною цьому є відсутність замовлень на дослідження від держави і підприємств. У результаті студенти не відчувають практичної затребуваності своєї роботи, недостатньо мотивовані на її дослідницький характер і отримання конкретного, необхідного для виробництва, результату. Звернення освітньої системи до технології навчального проектування у наш час дозволяє активізувати дослідницьку діяльність студентів на всіх етапах навчання, а не тільки на етапах курсового та дипломного проектування, при вивченні як спеціальних, так і загальнотехнічних дисциплін. Таким чином, сфера застосування даної технології значно ширше, ніж у традиційно сформованій практиці її використання в системі вищої освіти.

У теорії та практиці навчального проектування виділяють різноманітні типи (види) проектів. Найчастіше навчальні проекти студентів мають комплексний характер, поєднуючи в собі кілька видів. Поєднання дослідних і практично орієнтованих проектів, індивідуальних

та групових форм організації роботи над ними дає можливість не тільки освоїти дослідницькі вміння і навички, але й оволодіти системними способами вирішення виробничих проблем на основі кооперації своїх індивідуальних проєктів.

В організації роботи над проєктом можна виділити сім етапів.

Етап 1-й, пошук або формулювання проблеми, яку необхідно вирішити.

Джерелами проблеми можуть бути:

- екскурсія на підприємство та аналіз його діяльності або продукції, визначення невіршених проблем;
- виклад викладачем конкретної соціальної, виробничої ситуації, в якій виявляється проблема;
- конкретне завдання вдосконалення навчального процесу (розробка методичних та дидактичних засобів, посібників, рекомендацій, матеріалів для самостійної роботи студентів, відеофільмів з окремих питань і тем курсу);
- замовлення виробничого підприємства на вирішення певної проблеми;
- недостатня розробленість певної наукової проблеми, необхідної для вирішення практичних завдань.

Основне завдання викладача на даному етапі – підвести студентів до усвідомлення проблеми, створити мотивацію до її вирішення та отримання конкретного результату, продукту навчального проєктування.

Етап 2-й, організація творчих груп для роботи над проєктом, здійснюється в умовах парного і групового проєктування. Вибір повинен бути добровільним або альтернативним. Створюються творчі групи різного характеру в залежності від виду проєкту (творчі лабораторії, творчі майстерні, конструкторські бюро тощо).

Етап 3-й, планування роботи над проєктом.

На даному етапі визначаються можливі джерела інформації, способи збору та аналізу інформації, способи представлення результатів (звіт, конкретний продукт тощо), критерії оцінки продукту, обов'язки учасників творчої групи.

Етап 4-й, пошук і збір інформації. На цьому етапі організується дослідницька діяльність студентів відповідно до плану. Основна вимога – наявність різноманітних джерел інформації, використання різних методів її отримання (вивчення літератури, анкетування, інтерв'ю, опитування, спостереження, аналіз засобів масової інформації, експеримент тощо).

Етап 5-й, аналіз інформації. На цьому етапі здійснюється спільне обговорення отриманих вихідних матеріалів, розробка проєкту.

Етап 6-й, оформлення та представлення проєкту. Способи оформлення результатів навчального проєктування залежать від його виду і можуть бути різними: письмовий звіт, видання практичних рекомендацій (комп'ютерний варіант), відеофільм, виготовлення макета, виробу, технічного пристрою, розробка технології виготовлення виробу тощо. Звіт про роботу надається на занятті в групі, може бути також влаштований відкритий захист проєкту із запрошенням фахівців-практиків, замовників.

Етап 7-й, аналіз і оцінка результатів роботи над проєктом. Даний етап обов'язково повинен включати в себе:

- групову рефлексію авторів проєкту, самоаналіз процесу і результату своєї діяльності;
- аналіз та оцінку якості проєкту іншими студентами, експертами, викладачем.

Таким чином, технологія навчального проєктування значно змінює роль і позицію викладача в навчальному процесі. З авторитарного “ментора” він перетворюється на організатора дослідницької діяльності, консультанта і помічника. Його завданнями стають компетентне системне керівництво студентами, надання їм підтримки на всіх етапах роботи:

- у виборі теми проєкту і у формулюванні проблеми дослідження;
- оволодінні дослідними вміннями і навичками;
- пошуку джерел інформації.

У завдання викладача входять також координація всього процесу роботи над проектом, здійснення зворотного зв'язку, корекція пошукової діяльності студентів, організація підсумкового обговорення, захисту проектів.

Розглянемо орієнтовну схему завдання до навчального проекту, яку можна застосовувати у навчальному процесі підготовки інженерів-педагогів.

Завдання до проектної роботи

1. *Завдання з маркетингу:*

- з'ясувати потребу у виробі;
- визначити вимоги до виробу;
- визначити кон'юнктуру ринку;
- провести сегментацію ринку;
- розробити стратегію ціноутворення;
- продумати заходи стимулювання збуту продукції і засоби реалізації.

2. *Завдання з технічного конструювання виробу:*

- розробити конструкцію виробу у відповідності з вимогами замовника;
- розробити конструкцію виробу у відповідності до вимог ергономіки, функціональності, надійності, естетичності, екологічності;
- розробити конструкцію виробу, яка буде найбільш економічною;
- підібрати матеріали і комплектуючі, які відповідають вимогам щодо об'єкта проектування.

3. *Завдання з розробки технології виготовлення виробу:*

- розробити найбільш раціональну технологічну послідовність виготовлення виробу;
- підібрати надійне й економічне обладнання, що дасть змогу швидко і якісно виготовити виріб, що проектується у необхідній кількості.

Після отримання завдання, відповідно до вказаних вище етапів організації роботи над проектом, студенти організують творчі групи, планують роботу над проектом, здійснюють пошук інформації, проводять маркетингові дослідження, аналізують інформацію, працюють над створенням конструкції об'єкту проектування, виконують креслення, схеми, підбирають матеріали, розробляють технологію виготовлення виробу, підбирають обладнання, аналізують результати роботи і представляють проект на захист.

Робота за цією схемою дозволить майбутнім інженерам-педагогам більш ґрунтовно підійти до проектування майбутніх виробів, як для дрібносерійного (малий бізнес) так і для крупносерійного виробництва (промисловість).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, значення технології навчального проектування в становленні майбутнього фахівця можна сформулювати таким чином:

1) дослідний і практичний характер навчального проектування дозволяє формувати широкий спектр соціально цінних мотивів навчальної діяльності студентів: професійних, пізнавальних, особистісних (потреба в досягненні успіху, самореалізації);

2) усвідомлення значущості, необхідності своєї праці підвищує самооцінку студентів, створює умови для творчої самореалізації особистості;

3) в процесі виконання навчального проекту формується соціальний досвід учнів, їх уміння бачити, виділяти і вирішувати соціальні та професійні проблеми;

4) розширюються соціальні контакти студентів, розвивається їх вміння взаємодіяти з різними людьми в процесі вирішення проблем;

5) технологія навчального проектування забезпечує розвиток дослідницьких здібностей студентів і формування необхідних для професійної діяльності умінь аналізувати виробничі проблеми, знаходити творчі шляхи їх вирішення на всіх етапах навчання, а не тільки на етапах курсового і дипломного проектування. У даному випадку курсовий та дипломний проекти стають безпосереднім результатом безперервної продуктивної

навчальної діяльності студента та виконують функцію атестаційної роботи, яка демонструє готовність майбутнього фахівця до індивідуальної дослідницької діяльності.

Актуальність питання використання навчального проектування у підготовці майбутніх інженерів-педагогів у практиці вищої школи обумовлюють пошук дидактичних умов та напрямків практичного розв'язання означеної проблеми.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сидоренко В. Актуальні проблеми підготовки вчителів трудового навчання в світлі реформування освіти в Україні / В. Сидоренко // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2004. – № 2. – С. 41–44.
2. Проектно-технологічна діяльність учнів на уроках трудового навчання: теорія і методика: Монографія / за заг. ред. О. Коберника. – К.: Наук. світ, 2003. – 172 с.
3. Волощук І. Концептуальні засади розвитку творчих здібностей школярів / І. Волощук // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – №3. – С. 4–9.
4. Геращенко В. Система педагогічної діяльності з формування творчої учнівської особистості / В. Геращенко // Трудова підготовка в закладах освіти. – 1998. – №1. – С. 16–18.
5. Демиденко Т. Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до інноваційної педагогічної діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01/ Т. Демиденко. – Черкаси, 2004. – 216 с.

Бурдун В.В.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ УЧЕБНОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ В ПОДГОТОВКЕ СОВРЕМЕННЫХ ИНЖЕНЕРОВ-ПЕДАГОГОВ

Статья посвящена анализу особенностей использования учебного проектирования в учебном процессе подготовки инженеров-педагогов, рассмотрению этапов организации учебного проектирования.

Ключевые слова: технология учебного проектирования, этапы проектирования.

Burdun V.V.

USE OF SCHOOL OF DESIGN IN THE PREPARATION OF TEACHERS OF MODERN ENGINEERS

This article analyzes the characteristics of instructional design in the educational preparation of engineers, teachers, review the stages of organization of educational planning.

Key words: instructional design technology, design stages.

УДК 378.147:792.8(075.8)

Васірук С.О.

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ

У науковій статті автор висвітлює проблеми активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів – майбутніх хореографів на заняттях класичного танцю, формування у них самостійної естетичної оцінки, уміння нестандартно, творчо підходити до майбутньої професійної діяльності; доводиться необхідність виховання у майбутніх педагогів потреби в самоаналізі професійної діяльності; характеризуються основні принципи успішної творчої роботи на всіх етапах вивчення класичного танцю.

Ключові слова: класичний танець, творчість, виховання.

Педагогічна психологія вищої школи розглядає процес навчання у комплексі інформаційно-навчальної, розвивальної і виховної її функцій.